

ECONOMIA ESPANYOLA

CURS ACADÈMIC 2000/2001. Primer semestre.

Grups: 04 i 52. Professor: Hèctor Sala Lorda.

Tutories: Dimarts i dijous de 15.00h. a 16.30h. Despatx B3-046, Departament d'Economia Aplicada.

L'avaluació de l'assignatura es farà mitjançant un examen final per escrit.

PRIMERA PART: L'ECONOMIA ESPANYOLA DEL PERÍODE 1973-2000

La crisi econòmica (I): 1974-77

L'economia espanyola a l'inici dels anys 70.- La gènesi de la crisi: els trets específics del cas espanyol.- La política

La crisi econòmica (II): Dels Pactes de la Moncloa a 1985

Els Pactes de la Moncloa i els seus resultats.- El segon xoc energètic i les seves conseqüències.- La política d'ajust positiu a la crisi.- L'evolució econòmica: creixement, inversió, atur, inflació, dèficit públic i dèficit exterior.- Principals característiques de l'economia davant el procés d'integració a la CE.

L'economia espanyola en el context internacional: l'adhesió a la comunitat.- La firma de l'Acta Única.- Efectes de la integració i unificació del mercat europeu en l'economia espanyola.

Factors determinants de la reactivació econòmica.- La demanda interna com a motor del creixement.- Creixement econòmic i desequilibris.- Aparició de noves tensions inflacionistes: l'evolució dels preus per sectors.- La competitivitat i el dèficit exterior de l'economia espanyola.- La entrada en el S.M.E. i la política de tipus de canvi.

Moderació del creixement i recessió en els primers anys noranta

La crisi de 1992 i les seves conseqüències.- Les depreciacions de la pesseta.- La destrucció d'ocupació.- Evolució del PIB des de l'òptica de l'oferta.- El cicle econòmic a Espanya i a la Unió Europea.

Avantatges i costos de la UME.- Fases en la construcció de la Unió Monetària.- Els criteris establerts en el Tractat de Maastricht.- Característiques de la constitució de la Unió Monetària.- Els plans de convergència.- Espanya: convergència nominal i convergència real.- El pacte d'estabilitat i creixement.

L'economia espanyola en el context de la Unió Econòmica i Monetària

La política monetària del Banc Central Europeu.- Tipus de canvi i tipus d'interès.- La política econòmica d'Espanya en el context de la Unió Econòmica i Monetària.- El creixement econòmic en la segona meitat dels 90.

Evolució de l'estalvi nacional brut.- Determinants de l'estalvi segons components institucionals.- La formació bruta de capital fix a l'economia espanyola: inversió empresarial i inversió en infraestructures.- El finançament de la

Distribució funcional, personal i territorial de la renda.

SEGONA PART: EL SECTOR PÚBLIC

Lliçó 10ª. El creixent pes del Sector Públic

Delimitació dels diferents subagents del Sector Públic espanyol.- El model constitucional d'economia mixta i la intervenció de l'Estat.- Dimensió i estructura de les AA.PP. 1973-2000.

Reforma fiscal a Espanya i evolució dels ingressos

El procés de reforma fiscal obert el 1977: principis i característiques.- Estructura i evolució dels ingressos de les Administracions Públiques.- Les reformes fiscals del anys 90 i la discussió sobre l'harmonització fiscal amb la U.E.

Estructura i evolució de la despesa pública.- Components automàtics i despesa discrecional.- La inversió pública.- L'aparició del dèficit públic i les seves causes.- El seu finançament i conseqüències financeres.- Les implicacions de la UEM per a la política fiscal.- El deute públic.

El sistema de Seguretat Social

El model de Seguretat Social establert a Espanya.- Evolució dels ingressos i les despeses.- La necessitat de la Reforma financera.- La Seguretat Social actual: prestacions i finançament.

El marc autonòmic espanyol.- El finançament de les Comunitats Autònomes.- Les Corporacions Locals.

TERCERA PART: RECURSOS HUMANS I ACTIVITAT ECONÒMICA

Canvis demogràfics a Espanya i migracions

El creixement de la població i la seva distribució.- La transició demogràfica a Espanya: característiques principals.- L'evolució de la natalitat.- L'evolució de la mortalitat.- Les projeccions demogràfiques. Èxode rural i concentració urbana.- Els canvis als fluxos migratoris a partir de 1975.- L'emigració a l'exterior.

Les taxes d'activitat i la seva composició.- Dinàmica i estructura sectorial de la població activa.- Evolució i característiques de l'ocupació des de la crisi.- Distribució de l'atur per sectors econòmics.- Diferents causes explicatives de l'atur a Espanya.- L'atur estructural: el grau de mismatch ocupacional i espacial.

Lliçó 17ª. Política d'ocupació, reforma del mercat de treball i relacions laborals

La crisi econòmica i la transició política: el trencament del sistema de relacions laborals.- La flexibilització del mercat de treball: les reformes de 1984 i posteriors i les seves conseqüències.- Les directrius de política d'ocupació en la U.E.

BIBLIOGRAFIA

PRIMERA PART: L'ECONOMIA ESPANYOLA DEL PERÍODE 1973-2000

Lliçons 1ª. i 2ª. La crisi econòmica (I): 1974-77 i La crisi econòmica (II): Dels Pactes de la Moncloa a 1985

Bibliografia bàsica:

Fuentes Quintana, E. i J. Requeijo, La larga marcha hacia una política económica inevitable, Papeles de Economía

J.Segura, "Del primer gobierno socialista a la integración en la CEE: 1983-1985", a J.L.García Delgado, Economía Española de la Transición y la Democracia, CIS, Madrid, 1990.

J. M. Linde, La profundización de la crisis económica: 1979-1982, a J.L.García Delgado, Economía Española de la

Fuentes Quintana, Tres decenios de la economía española en perspectiva, a J. L. García Delgado, España.

García Delgado, J. L. i J. M. Serrano Sanz, De la primera crisis energética a las elecciones del 77: tiempo de incertidumbre, a J. L. García Delgado (dir.) Economía española de la transición y la democracia, CIS, Madrid, 1990.

Lliçó 3ª. L'entrada d'Espanya a la Comunitat Europea

Bibliografia bàsica:

C. Martín, La integración de España en la Unión Europea, a J.L. García Delgado (dir.) Lecciones de Economía

Myro, R. España en la Unión Europea: etapas y efectos de la integración, , a J. L. García Delgado (dir.) España, Economía: Ante el siglo XXI, Espasa, 1999, 241-270.

De la Dehesa, G. Diez años de España en la Unión Europea, Economistas, nº 66/67, 1996, 10-20.

M. Rubio, Discurso de presentación del informe anual 1991 del Banco de España, Cuadernos de Información

A. Costas i J. M. Serrano, Problemas escogidos y olvidados de la política económica española, a J. M. Serrano y A. Costas (eds.) Diez ensayos sobre economía española, Eudema, Madrid, 1993. Págs. 21-38.

Lliçó 5ª. Moderació del creixement i recessió en els primers anys noranta

Bibliografia bàsica:

L. A. Rojo, Discurso de presentación del informe anual 1993 del Banco de España, Cuadernos de Información

Álvaro Anchuelo, Ataques especulativos contra la peseta en el Sistema Monetario Europeo, en J. Velarde, JL García Delgado y A. Pedreño, España en la Unión Europea, balance de una década, Civitas, Madrid, 1997

C. Muñoz Ciudad, Patología de una crisis excepcional, Economistas, 60, 84-86, 1995

Unió Econòmica i Monetària

Bibliografia bàsica:

C. Martín, La integración de España en la Unión Europea, a J. L. García Delgado (dir.) Lecciones de Economía

Banco de España, "Informe sobre la convergencia presentado por el Gobernador del Banco de España ante la Comisión de Economía del Congreso de los Diputados, Boletín Económico, marzo, 1998.

J. Aríztegui, Política monetaria: de la gestión independiente a la unión monetaria europea, , a J. L. García Delgado (dir.) España, Economía: Ante el siglo XXI, Espasa, 1999, 549-578.

Rojo, L.A., "Las condiciones de estabilidad y la convergencia real España-UE", Papeles y Memorias de la Real Academia de las Ciencias Morales y Políticas, vol.II, 1999.

Martín, C. "El porvenir de la convergencia económica real de España en la Europa del euro", Papeles y Memorias de la Real Academia de las Ciencias Morales y Políticas, vol.II, 1999.

E. Bandrés i A. Marchante, Ahorro y formación de capital, a J. L. García Delgado (dir.) Lecciones de Economía

A. Garrido, Ahorro e inversión: determinantes y financiación, a J. L. García Delgado (dir.) España, Economía: Ante el siglo XXI, Espasa, 1999, 507-526.

Bibliografia complementària:

Oliver, J i Raymond, J.L., ¿Hay escasez de ahorro en la economía española? Cuadernos de Información Económica, FUNCAS, 151, 1999.

Lliçó 9ª. La distribució de la renda

Bibliografia bàsica:

J. I. Palacio, Distribución funcional y personal de la renta, a J. L. García Delgado (dir.) Lecciones de Economía Española, Madrid, Civitas, 4ª ed, 1999, 359-374.

M. Parellada, Distribución territorial de la renta a J. L. García Delgado (dir.) Lecciones de Economía Española,

M. Martín Rodríguez, Disparidades regionales: perspectiva histórica y europea, a J. L. García Delgado (dir.) España, Economía: Ante el siglo XXI, Espasa, 1999, 483-506.

J.Mª Serrano Sanz, Sector Público, a J. L. García Delgado (dir.) Lecciones de Economía Española, Madrid, Civitas,

Bibliografia recomanada

J. Segura, Sector Público: análisis económico y perspectiva general, a J. L. García Delgado (dir.) España, Economía: ante el siglo XXI, Espasa, 1999, 303-326.

J.M. González-Páramo, “Tres lustros de cambios estructurales en el sector público”, a J.L.García Delgado (dir.), La economía española de la transición y la democracia, CIS, 1990.

V.Valle, “La Hacienda Pública en la Democracia Española, Papeles de Economía Española, núm. 68, 1996.

Reforma fiscal a Espanya i evolució dels ingressos

J.M. González-Páramo, Reforma tributaria y política fiscal, a J. L. García Delgado (dir.) España, Economía: ante el siglo XXI, Espasa, 1999, 579-612.

Bibliografia recomanada

A. Laborda. Estructura y tendencias de la presión fiscal en España y en los países de la OCDE, Cuadernos de Información Económica, 156, maig/juny 2000, 155-161.

J.Mª Serrano Sanz, Sector Público, a J. L. García Delgado (dir.) Lecciones de Economía Española, Madrid, Civitas,

E. Bandrés, Gasto público y estructuras del bienestar: el sistema de protección social, a J. L. García Delgado (dir.)

Bibliografia recomanada

T. López i A. Utrilla, Introducción al sector Público Español, Civitas, Madrid, 4ª ed., 1998.

J.M. González-Páramo i G. López Casasnovas, El gasto público: problemas actuales y perspectivas, Papeles de

J.M. González-Páramo, Presupuestos 2000, Economistas, núm, 87, 2000.

El sistema de Seguretat Social

Bibliografia bàsica

E. Bandrés, Gasto público y estructuras del bienestar: el sistema de protección social, a J. L. García Delgado (dir.)

Bibliografia recomanada

J.A. Herce i J. Alonso, La reforma de les pensions davant de la revisió del Pacte de Toledo, Col·lecció Estudis

Castells, A., Autonomía y solidaridad en el sistema de financiación autonómica, Papeles de Economía Española,

Bibliografia recomanada

M. Escardó, Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya 1999, Nota d'Economia, núm. 64, Dpt. d'Economia i Finances, Generalitat de Catalunya, 1999.

Papeles de Economía Española, Corresponsabilidad Fiscal, núm 83, 2000.

A. Salamero i M. Bassols, El sistema de finançament autonòmic per al quinquenni 1997-2001. Nota d'Economia, 57, 59-75.

TERCERA PART: RECURSOS HUMANS I ACTIVITAT ECONÒMICA

Canvis demogràfics a Espanya i migracions

Bibliografia bàsica:

Puyol, R. Evolución y cambios en la población, a J. L. García Delgado (dir.) España, economía: ante el siglo XXI,

Bibliografia recomanada:

Fernández Cordon, J. A. El envejecimiento de la población española, Papeles de Economía Española, nº 77, 1998,

Ródenas, C. Emigración y economía en España, Civitas, 1994.

García, G. Mercado de trabajo: el problema del paro, a J. L. García Delgado (dir.), España, economía: ante el siglo

Bibliografia recomanada:

de Miguel Castaño, C. La evolución de la población activa y su incidencia sobre el desempleo en el medio y largo plazo, Cuadernos de Información Económica, nº 148/149, juliol/agost 1999, pàgs. 56-64.

González Calbet, L. i De Miguel Castaño, C. Los costes laborales en España. Un análisis comparativo, Cuadernos de Información Económica, nº 148/149, juliol/agost, 1999, pàgs. 84-92.

Política d'ocupació, reforma del mercat de treball i relacions laborals

Pérez Infante, J.I. Las reformas laborales recientes: objetivos, contenidos y efectos", Cuadrenos de Información

Bibliografia recomanada:

Fina Sanglas, Ll. Políticas activas y pasivas de empleo en la Unión Europea. Los planes nacionales de acción para el empleo, Cuadernos de Información Económica, nº 150, 1999, pàgs. 67-81.

Jimeno, J. F. i Toharia, L. El mercado de trabajo: lo que hay que reformar y por qué, Economistas, nº 57, 1993,